

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Závadskej a členiek senátu JUDr. Aleny Poláčkovej, PhD. a JUDr. Marianny Reiffovej, v právnej veci žalobkyne **A. P.**, bytom v P., právne zastúpenej JUDr. J. V., advokátom so sídlom v P., proti žalovanej **Sociálnej poisťovni, ústrediu v Bratislave**, Ul. 29. augusta č. 8, o úrazový príplatok, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 11. novembra 2008, č.k. 13S/6/2008-40, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 11. novembra 2008, č.k. 13S/6/2008-40 **m e n í** tak, že rozhodnutia žalovanej z 11. januára 2008 číslo X., z 11. januára 2008 číslo X., z 11. januára 2008 číslo X., z 11. januára 2008 číslo X., ako aj rozhodnutia z 5. augusta 2008 číslo X. a z 5. augusta 2008 číslo X. **zrušuje a vec vracia** žalovanej na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Žalobkyňa **je povinná** zaplatiť žalovanému náhradu trov konania vo výške 1103,39 Eur, ako trovy právneho zastúpenia na účet právneho zástupcu žalobcu JUDr. J. V. do desať dní od doručenia rozsudku.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Trenčíne rozsudkom z 11. novembra 2008, č.k. 13S/6/2008-40, zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala preskúmania rozhodnutí žalovanej z 11. januára 2008 číslo X., z 11. januára 2008 číslo X., z 11. januára 2008 číslo X., z 11. januára 2008 číslo X., ako aj jej rozhodnutí z 5. augusta 2008 číslo X. a z 5. augusta 2008 číslo X., ktorými rozhodla, že žalobkyňa nemá nárok na úrazový príplatok podľa § 85 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) ani nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia (ďalej len „SSU“) podľa § 99 zákona o sociálnom poistení v dôsledku iného poškodenia zdravia z práce z 9. apríla 1996.

Podľa názoru krajského súdu žalobkyňa trpí od 9. apríla 1996 ochorením tracheobronchitis chronica z účinkov oxidu siričitého, ktoré nebolo zaradené do zoznamu chorôb z povolania podľa prílohy vyhlášky č. 149/1988 Zb. ktorou sa vykonáva zákon č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom zabezpečení“) a 20. júna 1997 bolo toto jej ochorenie hlásené ako iné poškodenie zdravia pri práci.

Uvedené ochorenie bolo zaradené do zoznamu chorôb z povolania až od 1. januára 2004 v položke č. 47 Prílohy č. 1 zákona o sociálnom poistení ako iné poškodenie zdravia z práce. Zákon však osobitne upravil podmienky odškodnenia choroby, ktorá bola zistená pred jej zaradením do zoznamu chorôb z povolania tak, že obmedzil jej zistenie dobou X. rokov pred jej zaradením do zoznamu chorôb z povolania. V prejednávanvej veci bola žalobkyni zistená choroba Tracheobronchitis chronica z účinkov oxidu siričitého v roku 1996, teda viac ako X. roky pred jej zaradením do zoznamu chorôb z povolania (od 1. januára 2004). Žalobkyni preto nevznikol nárok na úrazový príplatok podľa § 85 zákona o sociálnom poistení, ani nárok na zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia podľa § 6 vyhlášky č. 32/1965 Zb. o odškodňovaní bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia, lebo odškodnenie podľa § 13 ods. X. písm. a), h) a § 99 zákona o sociálnom poistení neprichádza do úvahy.

Proti rozsudku krajského súdu podala včas odvolanie žalobkyňa a žiadala, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil a rozhodnutie žalovanej zrušil a vrátil jej vec na nové konanie. Zároveň si uplatnila aj náhradu trov konania.

Žalovaná žiadala, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 250ja v spojení s § 246c Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolaniu žalobkyne je potrebné vyhovieť.

Podľa § 11 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z.z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 437/2004 Z.z.“) na bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia v dôsledku úrazu a iného poškodenia na zdraví, ktoré bolo spôsobené pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona, a ak ide o chorobu z povolania z takej choroby, ktorá bola zistená pred týmto dňom, sa vzťahujú doterajšie predpisy.

Podľa I. časti Smernice č. 4/1974 Vestníka Ministerstva zdravotníctva SSR o hlásení a evidencii chorôb z povolania, profesionálnych otráv a iných poškodení zdravia pri práci, registrovanej v čiastke 18/1974 Zb. je iným poškodením zdravia pri práci také poškodenie zdravia, ktoré vzniklo pri plnení pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s nimi a nie je pracovným úrazom, chorobou z povolania ani profesionálnou otravou.“ Uvedené iné poškodenie zdravia pri práci sa posudzuje rovnako, ako choroba z povolania alebo profesionálna otrava.

Podľa tab. II. ods. 10 prílohy vyhlášky č. 32/1965 Zb. o odškodňovaní bolesti a SSU, lekár podávajúci posudok ohodnotí anatomické a funkčné predpoklady sťaženia spoločenského uplatnenia základným počtom bodov podľa ďalej ustanovených sadzieb. Ak zistené následky nie sú v sadzbách uvedené, použije sa sadzba za iné následky, s ktorými ich možno po stránke sťaženia spoločenského uplatnenia najskôr porovnávať.

Jednou z rozhodujúcich skutočností pre priznanie úrazových dávok podľa zákona o sociálnom poistení je, že poškodený (§ 83) utrpel pracovný úraz, alebo sa u neho zistila choroba z povolania.

Z vykonaného dokazovania vyplýva, že navrhovateľka v roku 1996 utrpela iné poškodenie zdravia pri práci a 20. júna 1997 bolo navrhovateľke vydané bodové ohodnotenie (300 bodov) jej iného poškodenia zdravia pri práci pre potreby poskytnutia odškodnenia SSU, ktoré bolo 22. apríla 2002 upravované (zvýšené o ďalších 300 bodov) a bolo jej aj vyplatené.

Pre posúdenie dôvodnosti tvrdenia žalobkyne o nároku na úrazový príplatok bolo potrebné určiť, či takéto poškodenie zdravia pri práci, zistené a uznané podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003, je pre účely poskytovania úrazových dávok podľa zákona o sociálnom poistení (teda v danom prípade úrazového príplatku a odškodnenia za SSU) možné považovať za chorobu z povolania.

Zo znenia § 251 zákona o sociálnom poistení vyplýva, že pracovný úraz a choroba z povolania uznané podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004 sa považujú od 1. januára 2004 za pracovný úraz a chorobu z povolania podľa tohto zákona.

Treba pripomenúť, že právne predpisy, účinné do 31. decembra 2003 používali viacero pojmov, vyjadrujúcich poškodenie na zdraví pri práci, napr. pojem pracovný úraz, choroba z povolania, iné poškodenie zdravia pri práci, resp. profesionálna otrava. Právne predpisy, účinné od 1. januára 2004 označujú zdravotné poškodenia, spôsobené z práce iba ako chorobu z povolania a pracovný úraz, pričom podľa položky 47 prílohy č. 1 zákona o sociálnom poistení je chorobou z povolania aj iné poškodenie zdravia z práce. Spoločným znakom týchto zdravotných poškodení je ich priama súvislosť s výkonom pracovnej činnosti, prípadne negatívny vplyv pracovného prostredia na zdravie človeka.

Z vyjadrenia MUDr. J. K., vedúceho lekára oddelenia pracovného lekárstva a toxikológie Nemocnice s poliklinikou v P. z 15. apríla 2003 ktorý posudzoval zdravotný stav žalobkyne a zistil u nej iné poškodenie zdravia z práce vyplýva, že, zoznam chorôb z povolania nie je definitívny, lebo nemôže obsiahnuť všetky možnosti poškodenia zdravia pri

práci. V zozname sú a aj v ňom boli uvedené len najčastejšie a najzávažnejšie poškodenia zdravia, ktoré majú svoje položky a slovné diagnózy choroby z povolania. Ochorenia, ktoré nemajú označenú položku choroby z povolania a od roku 1974 v zmysle vyššie uvedeného Vestníka boli hlásené ako choroba z povolania a hlásili sa aj sa hlásia na rovnakých tlačivách ako choroby z povolania, pričom právna sila „hlásenia choroby z povolania“ a „hlásenia iného poškodenia zdravia pri práci“ sú chorobou z povolania, ak boli ako „iné poškodenie zdravia pri práci“ prejednané a schválené na Celoslovenskom konzultačnom dni o chorobách z povolania. V takomto prípade boli aj podľa právnych predpisov, platných do 1. januára 2004 považované za chorobu z povolania. Navrhovateľka teda trpí chorobou z povolania, ktorá bola hlásená v zmysle platných predpisov a pokynov ako iné poškodenie zdravia z práce. Pri hlásení boli splnené všetky požiadavky, uvedené v právnych predpisoch, a teda ide o chorobu z povolania, uznanú podľa právnych predpisov, účinných do 1. januára 2004.

Z vyššie uvedených zákonných ustanovení odvolací súd zistil, že podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 bolo aj iné poškodenie zdravia pri práci považované za chorobu z povolania, pokiaľ toto bolo prejednané a uznané za iné poškodenie zdravia pri práci na CKD.

Žalobkyni bolo 9. apríla 1996 zistené a 20. júna 1997 hlásené iné poškodenie zdravia pri práci, ktorým bolo ochorenie tracheobronchitis chronica z účinkov oxidu siričitého. Prípado žalobkyne bol 12. júna 1996 konzultovaný na CKD a zistené iné poškodenie zdravia pri práci bolo prirovnané k položke 106 tabuľky č. IV vyhlášky č. 32/1965 Zb.

Záver krajského súdu, že ochorenie tracheobronchitis chronica z účinkov oxidu siričitého nebolo zaradené do zoznamu chorôb z povolania podľa prílohy č. 1 vyhlášky č. 149/1988 Zb. ktorou sa vykonáva zákon o sociálnom zabezpečení, a preto ho nemožno ako iné poškodenie zdravia pri práci uznať za chorobu z povolania v zmysle § 251 zákona o sociálnom poistení preto nezodpovedá zákonu.

Navrhovateľkino poškodenie zdravia pri práci (tracheobronchitis chronica z účinkov oxidu siričitého) bolo po prerokovaní na CKD prirovnané k položke 106 tabuľky č. IV vyhlášky č. 32/1965 Zb., kde sa uvádza ako choroba z povolania profesionálna astma bronchiale. Takáto istá choroba z povolania je uvedená v Zozname chorôb z povolania

v položke č. 37 prílohy č. 1 vyhlášky č. 149/1988 Zb. ktorou sa vykonáva zákon o sociálnom zabezpečení.

K je predpokladom odškodnenia SSU skutočnosť, že poškodenie zdravia je uznané za pracovný úraz, resp. chorobu z povolania, na úroveň ktorej bolo postavené iné poškodenie zdravia z práce podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003, potom nemožno prehliadnuť, že iné poškodenie zdravia pri práci navrhovateľke uznali posudkové orgány a na podklade záverov ich lekárske posudkov došlo k vyplateniu SSU. Právny názor žalovanej, že iné poškodenie zdravia pri práci, ktoré utrpela žalobkyňa a ktoré bolo uznané za iné poškodenie zdravia pri práci na CKD, nemožno považovať za chorobu z povolania, nakoľko nie je uvedená v zozname chorôb z povolania, ktorý tvorí prílohu zákona o sociálnom poistení a ani nevznikla najneskôr tri roky dozadu od jeho účinnosti, s ktorým sa stotožnil aj súd prvého stupňa, preto nezodpovedá zákonu.

Z uvedených dôvodov sa odvolací súd vzhľadom na všetky individuálne okolnosti daného prípadu je potrebné považoval iné poškodenie zdravia z práce, ktoré žalobkyňa utrpela v roku 1996 za chorobu z povolania, uznanú podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003, čo á za následok, že žalovaná je povinná postupovať pri ďalších žiadostiach žalobkyne o zvýšenie odškodného za SSU a poskytnutie úrazového príplatku v dôsledku zhoršenia zdravotného stavu následkom utrpenej choroby z povolania podľa § 251 a § 83 a nasledujúcich zákona o sociálnom poistení.

Súdy pri preskúvaní rozhodnutí správnych orgánov nenahrádzajú ich činnosť najmä pokiaľ ide o riadne zistenie skutkového stavu, preto odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že napadnuté rozhodnutia žalovanej zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie s tým, že v ďalšom konaní bude správny orgán viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

O trovách konania rozhodol súd podľa § 250k ods. 1 v spojení s § 224 ods. 2 OSP a priznal ich náhradu úspešnej žalobkyne. Tieto sú tvorené trovami právneho zastúpenia za: 12x právny úkon á – 48,63 Eur + 2x právny úkon á – 170,20 Eur (6x príprava a prevzatie vecí, 6x podanie žaloby, účasť na pojednávaní, podanie odvolania) + cestovné a náhrada za premeškaný čas á – 97,40 Eur + 13 x 6, 31 Eur režijný paušál (82.03 Eur), celkom 1 103,39 Eur.

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 16. júla 2009

JUDr. Elena Závadská, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :
Mária Kráľová